

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/287/2021                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 5719203943                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 24.08.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Nora Halmová             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:5719203943.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu E. R., bývajúceho v P., P. XXX, zastúpeného JUDr. Dašenou Gombíkovou, advokátkou, so sídlom v Martine, M. R. Štefánika 76, proti žalovanému Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15C/48/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. apríla 2021, č. k. 7Co/27/2021- 207, takto

### rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. septembra 2020, č. k. 15C/48/2019-153 žalobu zamietol a žalovanému priznal náhradu trov konania voči žalobcovi v celom rozsahu. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 3 ods. 1, § 3 ods. 2, § 4 ods. 1, § 5, § 6 ods. 1, § 6 ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že titulom na uplatnenie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu bolo nezákonné rozhodnutie, a to uznesenie o vznesení obvinenia Obvodného oddelenia Policajného zboru Martin - západ ČVS: ORP-1202/02-MT-2009 z 25. septembra 2009 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia z 25. septembra 2009“). Podaniami z 22. decembra 2017 a 15. februára 2018 (odstránenie nedostatkov podania) žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré listom z 26. februára 2018 predmetnú žiadosť z dôvodu príslušnosti postúpilo na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky. V rámci tejto žiadosti žalobca uplatnil nárok na náhradu škody z dôvodu nezákonného rozhodnutia, za ktoré označil uznesenie o vznesení obvinenia z 25. septembra 2009, a to škodu spočívajúcu vo výške účelne vynaložených trov konania 1.738,85 eur, ako aj nemajetkovú ujmu vo výške 16.800,- eur. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky na žiadosť žalobcu reagovala tak, že ním uplatnený nárok na náhradu škody nebol uspokojený, nakoľko mala zato,

že zákonné dôvody a zákonné podmienky na uspokojenie ním uplatnených nárokov neboli dané a zároveň bolo poukázané nato, že žalobca ako obvinený proti uzneseniu o vznesení obvinenia z 25. septembra 2009 nepodal sťažnosť, z ktorého dôvodu neexistovalo nezákonné rozhodnutie prokurátora a ani nezákonný postup prokuratúry v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.. Bola splnená zákonná podmienka upravená v § 15 a § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. a to, predbežné prerokovanie nároku na príslušnom orgáne. Žalobca však súdu nepreukázal podanie sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Zákonodarcu v ustanovení § 6 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. podmienil priznanie náhrady škody poškodenému voči štátu výslovne splnením povinnosti zo strany poškodeného spočívajúcej vo využití riadnych opravných prostriedkov proti nezákonnému rozhodnutiu. Išlo o určitý druh prevenčnej povinnosti kladenej na poškodeného vychádzajúc zo zásady „právo patrí bdelým, pozorným, ostražitým, bedlivým“ - „nech si každý chráni svoje práva“ ovládajúce súkromné právo. Bolo potrebné, aby poškodený vlastným aktívnym konaním zabránil vzniku škody, alebo aspoň zredukoval jej rozsah tým, že nezákonné rozhodnutie bude na podklade jeho opravného prostriedku podrobené prieskumu zákonnosti a prípadne zrušené príslušným orgánom čo v najskoršom možnom štádiu konania. Žalobca tvrdil, že samotné uznesenie o vznesení obvinenia nebolo riadne zdôvodnené, že 30. októbra 2009 sa vyjadroval do zápisnice, že sa ničoho nedopustil, nesúhlasil so zmierom, podmiennečným zastavením trestného stíhania a konaním o dohode o vine a treste po poučení s týmito podmienkami. Avšak tieto tvrdenia nekorešpondovali s vyšetrovacím spisom, kde bol jasne daný súhlas žalobcu ako obvineného k mediácii, t. z. k mimosúdному riešeniu sporu v predmetnej veci. Za prípad hodného osobitného zreteľa nemohla byť skutočnosť tvrdená žalobcom, že predmetné uznesenie nemalo vypovedaciu hodnotu, nebolo v ňom uvedené to, čo by malo byť v súlade so znením § 176 ods. 2 Trestného poriadku. Zo zápisnice z ústneho pojednávania v trestnej veci z 27. apríla 2010 vyplývalo, že bol pripojený priestupkový spis č. 09/02593-414/E, pričom rozhodnutie o zastavení konania Obvodného úradu Martin, odboru všeobecnej vnútornej správy zo 28. júla 2009, ktorým správny orgán konanie vo veci priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa mal dopustiť žalobca tým, že 27. júna 2009 slovné napádal O. J. a fyzicky ju napadol, zastavil, nakoľko bola vec postúpená na Okresnú prokuratúru Martin. O uvedenom postupe bol žalobca upovedomený listom z 28. júla 2009. Uznesenie z 25. septembra 2009 bolo žalobcovi riadne doručené pri jeho výsluchu 30. októbra 2009 a je v ňom riadne uvedené, že sa ním začína trestné stíhanie a súčasne vznáša obvinenie. Uznesenie obsahovalo aj poučenie o možnosti podať riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť do 3 dní od jeho oznámenia u povereného príslušníka policajného zboru, ktorý ho vydal. Ostatné skutočnosti, ktoré uvádzal žalobca súviseli so samotným trestným konaním, to znamenalo, že išlo o skutočnosti, ktoré neboli relevantné vo vzťahu posúdenia prípadu hodného osobitného zreteľa. V zmysle judikatúry sa považuje za prípad hodného osobitného zreteľa taký výnimočný prípad, v ktorom sa vyskytujú osobitné skutkové alebo právne okolnosti na strane účastníka, ktoré by mu vylučovali alebo znemožňovali podanie riadneho opravného prostriedku. V danom prípade sa o prípady hodné osobitného zreteľa nejednalo. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/171/2009 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/827/2015. Vzhľadom na uvedené, žalobca nesplnil zákonnú podmienku, a to podanie riadneho opravného prostriedku proti nezákonnému rozhodnutiu a nepreukázal ani, že ide o prípad hodný osobitného zreteľa, pre ktorý by splnenie tejto podmienky sa nevyžadovalo. O nároku na náhradu trov konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. apríla 2021 sp. zn. 7Co/27/2021 potvrdil rozsudok prvej inštancie a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd považoval za nedôvodnú námietku, že odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového súdu nebolo v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Okresný súd dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská sporových strán, výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávany prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil z akých úvah vychádzal, poukázal na súdnu judikatúru. Rozhodnutie prvej inštancie tak nepovažoval za svojvoľné, naopak rozsudok vyčerpávajúcim spôsobom zodpovedal všetky právne relevantné otázky, ktoré súviseli s uplatneným nárokom. Pri výklade aplikácie právnych predpisov sa prvostupňový súd neodchýlil od znenia príslušných ustanovení, ustálenej

judikatúry, nepoprel ich účel a podstatu, a preto rozhodnutie odvolací súd považoval za ústavne konformné. Žalobca napokon v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie vo vzťahu k trovám konania neskúmal splnenie podmienok § 257 CSP. Citované ustanovenie nebolo možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania (zásada úspechu vyplývajúca z § 255 CSP), obzvlášť v situácii, keď sa jednalo o sporové konanie. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Pokiaľ súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal zo zásady úspechu strán sporu, odvolací súd sa s týmto rozhodnutím v plnom rozsahu stotožnil. Čo sa týka skutočností uvádzaných žalobcom v podanom odvolaní, odvolací súd ich posúdením dospel k záveru, že tieto nemožno posudzovať ako skutočnosti odôvodňujúce zásah do rozhodnutia o trovách konania na základe úspechu strán sporu vo veci samej za použitia § 257 CSP. Tvrdenie žalobcu (ako dôvod hodný osobitného zreteľa), že v rámci predbežného prerokovania nároku nedošlo k objasneniu situácie a zároveň vytvoreniu podmienok na mimosúdne urovnanie sporných nárokov, nakoľko bolo zásadným spôsobom v negatívnom zmysle ovplyvnené neznalosťou rozhodujúcich skutočností, je zavádzajúce. V liste Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 16. mája 2018 (odpoveď na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody) je konštatované, dokonca zvýraznené, že žalobca, ako obvinený proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal sťažnosť, na základe čoho neexistovalo nezákonné rozhodnutie, ani nezákonný postup. Podľa názoru odvolacieho súdu vo veci neboli zistené dôvody hodné osobitného zreteľa na strane žalobcu, ktoré by viedli k nepriznaniu nároku na náhradu trov konania úspešnému žalovanému. Bolo konštatované, že vo veci neboli zistené dôvody hodné osobitného zreteľa pre aplikáciu § 257 CSP. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobcovi.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, tým že mu odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; a z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, tým že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne a zmätočné, odôvodnenie nedalo odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Postup súdu považoval žalobca za nesprávny, a to aj s poukazom na definíciu prípadu hodného osobitného zreteľa. Podľa názoru odvolacieho súdu sa nejednalo o prípady hodné osobitného zreteľa a dovolateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/171/2009 z 29. apríla 2010. Ďalej namietal svojvoľnosť súdu pri aplikácii § 257 CSP. Súd nespĺnil povinnosť skúmať či v prejednávanej veci neexistovali zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré bolo potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť a potom podľa ustanovenia § 257 CSP nepriznať náhradu trov konania. Dovolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010, sp. zn. 3MCdo/46/2012. Absenciu splnenia účelu predbežného prerokovania nároku bez zavinenia zo strany dovolateľa považoval dovolateľ za zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré bolo potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalobca napriek poučeniu o možnosti podať opravný prostriedok nepodal a dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali upustenie od splnenia tejto zákonnej podmienky, súdy oboch inštancií napriek dôkladnému prieskumu nezistili. Navrhol aby dovolací súd dovolanie žalobcu ako nedôvodné v celom rozsahu zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428

CSP) dospel k záveru, že dovolanie je treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP.).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal procesný postup pri rozhodovaní o trovách konania pre dôvody osobitného zreteľa; rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne a zmätočné; a odôvodnenie rozhodnutia nedalo odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

12.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

12.3. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1Cdo/213/2019, 2Cdo/190/2019, 3Cdo/168/2018, 4Cdo/3/2019, 5Cdo/57/2019, 6Cdo/33/2020, 7Cdo/308/2019, 8Cdo/152/2018).

13. V súvislosti s námietkou nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa nedotkli podstaty a zmyslu uvedeného stanoviska; toto stanovisko treba preto považovať za aktuálne aj po 1. júli 2016 (porovnaj sp. zn. 3Cdo/59/2017, 5Cdo/84/2017, 8Cdo/85/2017).

13.1. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie vecí prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

14. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu znátočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobcu a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal zo zásady úspechu strán sporu, odvolací súd sa s týmto rozhodnutím v plnom rozsahu stotožnil. Čo sa týkalo skutočností uvádzaných žalobcom v podanom odvolaní, odvolací súd dospel k záveru, že tieto neposudzoval ako skutočnosti odôvodňujúce zásah do rozhodnutia o trovách konania na základe úspechu strán sporu vo veci samej za použitia § 257 CSP. Tvrdenie žalobcu (ako dôvod hodný osobitného zreteľa), že v rámci predbežného prerokovania nároku nedošlo k objasneniu situácie a zároveň vytvoreniu podmienok na mimosúdne urovnanie sporných nárokov, nakoľko bolo zásadným spôsobom v negatívnom zmysle ovplyvnené nezalosťou rozhodujúcich skutočností, bolo zavádzajúce. V liste Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo 16. mája 2018 (odpoveď na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody) bolo konštatované, dokonca zvýraznené, že žalobca, ako obvinený proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodal sťažnosť, na základe čoho neexistovalo nezákonné rozhodnutie, ani nezákonný postup. Preto podľa názoru odvolacieho súdu vo veci neboli zistené dôvody hodné

osobitného zreteľa na strane žalobcu, ktoré by viedli k nepriznaniu nároku na náhradu trov konania úspešnému žalovanému.

14.1. Myšlienkový postup odvolacieho súdu je dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z uvedeného bolo zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobca sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnil a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jeho predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14.2. Dovolací súd poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Dovolací súd v tomto kontexte ďalej uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

15. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietal svojvoľnosť súdu pri aplikácii § 257 CSP.

15.1. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného sporového konania, a ako také spadá pod čl. 46 ods. 1 ústavy, prostredníctvom ktorého sa zaručuje každému základné právo na súdnu ochranu. Všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo strany sporu na súdnu ochranu. Či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v Občianskom súdnom poriadku účinnom do 30. júna 2016 (§ 142 a nasl.), resp. v Civilnom sporovom poriadku účinnom od 1. júla 2016 (§ 255 a nasl.). Procesné predpisy, ktoré upravujú rozhodovanie o náhrade trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu.

15.2. Trovy vynaložené účastníkom konania (sporovou stranou) v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 ústavy a trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa však nemôžu posudzovať ako celok, a to aj keď má účastník (sporová strana) nárok na

náhradu trov konania, pretože mal vo veci plný úspech, každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (viď. II. ÚS 78/03, III. ÚS 481/2015, IV. ÚS 83/2018).

15.3. Každé rozhodnutie súdu, ktorým sporovej strane neprizná náhradu trov konania, musí byť zo svojej podstaty výnimočným rozhodnutím, prijatým na základe riadneho zváženia všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu a na základe prísne reštriktívneho výkladu § 257 CSP a v ňom obsiahnutej formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“. Uvedená právna úprava priamo vychádza z predchádzajúcej právnej úpravy zakotvenej v § 150 OSP Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd podľa neho nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu nahradiť trovy konania úspešnej strane, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon neuvádza ani exemplifikatívne a výklad týchto podmienok ponecháva na súdnej praxi. To však neznamená, že tým vytvára priestor na celkom voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2010 či sp. zn. 3MCdo/46/2012) ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

16. So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v tejto časti podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP ako neprípustné odmietol.

17. V prejednávanej veci žalobca ďalej uviedol dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP . V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

17.1. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (1Cdo/206/2016, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/27/2017, 4Cdo/95/2017, 6Cdo/27/2017, 6Cdo/35/2017, 7Cdo/7/2018). Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, alebo neoznačí rozhodnutia, v ktorých bola konkrétna právna otázka dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešil súd prvej inštancie a odvolací súd a v súvislosti s tým ani vyhľadávať všetky (do úvahy prichádzajúce) rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sa týkajú danej problematiky; v opačnom prípade by uskutočnil dovolací súd prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (pozri Števíček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/6/2017, sp. zn. 3Cdo/28/2017).

17.2. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu, nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2Cdo/67/2017, 3Cdo/235/2016, 5Cdo/13/2018, 7Cdo/114/2018, 8Cdo/78/2017).

17.3. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie alebo aplikácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v ustanoveniach § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (1Cdo/126/2017, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/221/2017).

18. Z obsahu podaného dovolania nevyplýva vymedzenie právnej otázky, ktorú odvolací súd vo svojom rozhodnutí nesprávne právne posúdil, ani konkretizácia predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP. Bolo povinnosťou žalobcu presne v dovolaní uviesť, ktorý konkrétny judikát (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky) odvolací súd nerespektoval v napadnutom rozhodnutí. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Dovolanie žalobcu z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP neobsahuje exaktne označenie právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

19. Dôvodom pre odmietnutie dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 CSP je skutočnosť, že dovolateľom uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 ods. 1 tohto právneho predpisu. Podľa názoru dovolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP neboli splnené, keď žalovaný v dovolaní neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal dovolací súd vo svojich rozhodnutiach. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalovaným vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

20. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

21. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

## **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.